Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

NR. 2 | **Poznań, dnia 15 stycznia 1938** | **ROK 17**

Wydawca: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu**
ul. Rzeczypospolitej nr. 1 Telefon nr. 25-95

„Polityka sfer gospodarczych“.

Pod pojęciem „sfer gospodarczych“ może właściwie każdy rozumieć to, co sam uzna za stosowne. Granic tego pojęcia nie określiła żadna ustawa, ani też w inny sposób nie powstała ogólnie obowiązująca jego definicja. Określenie to wytworzyło się w życiu, bo praktyka wskazuje na istnienie takiego czynnika.

Nie odbiegniemy daleko od ogólnie uznawanych i przyjętych ram pojęcia „sfer gospodarczych“, jeżeli powiemy, że rozumiemy pod tymi słowami prywatną **przedsiębiorczość** (w szerokim tego słowa znaczeniu), **tej przedsiębiorczości inicjatorów i właścicieli, oraz organizacje,** jakie z działalności gospodarczej i dla jej celów powstają.

W ten sposób ogólne to i ogólnikowe pojęcie staje się czymś bardzo złożonym i różnorodnym. Jest bowiem rzeczą oczywistą, że obejmie ono bardzo znaczną liczbę różnych grup wszelkiego rodzaju przedsiębiorczości. Oprócz powszechnie i stale rozróżnianych działów: przemysłu, handlu, bankowości itd., każdy z tych działów posiada własne wyraźnie zarysowane grupy. Tak więc całkiem wyraźnie własne oblicze posiadają np. przemysł górniczy i hutniczy, przemysł rolniczy, przetwórczy, pomijając różnice dalsze powstające chociażby na tle podziału branżowego.

Podobnie i w handlu od handlu straganiarskiego, czy domokrążnego, poprzez wywodzący się nieraz z wiekowych tradycyj handel osiadły i hurtowny, aż do wielkich kompanij handlu międzynarodowego i zamorskiego, posiadamy całą skalę wyraźnie odrębnych kategorij. Odrębną klasyfikację sprowadziłoby wprowadzenie momentów regionalizmu.

Każde z przedsiębiorstw, zaliczających się do „sfer przemysłowych“ **posiada własne cele** gospodarcze, a co za tym idzie **i własne interesy.** Mogą one być zgodne i pokrywać się z interesami innych równorzędnych komórek, równie dobrze mogą też z tymi innymi interesami być sprzeczne. Będziemy więc spotykali w praktyce pewne interesy, plany i dążności właściwe tylko pewnym pojedyńczym przedsiębiorstwom, inne właściwe pewnym grupom, a wyjątkowe raczej — wspólne jakoby czy też rzeczywiście przedsiębiorstwom wszystkim.

W ten sposób zjawiskiem niemal codziennym i trwałym są **kolizje interesów,** wynikające z różnych celów, czy też choćby środków działania, czy wreszcie z samych zapatrywań różnych przedsiębiorstw, czy grup. To są podstawy i warunki z których powstaje polityka gospodarcza sfer gospodarczych, w których tworzą się jej pierwsze przesłanki i elementy.

Taki stan rzeczy stoi też zresztą **u kolebki wszelkiego rodzaju organizacyj gospodarczych,** które w całym splocie i pogmatwaniu dążeń, sprzeczności i trudności, mają znajdować możliwie stałą i konsekwentną linię postępowania.

Kierunek pracy, jaki organizacje te wytyczą ma być najrozsądniejszą wypadkową tak zgodnych jak i sprzecznych interesów i postulatów terenu przez organizacje dane reprezentowanego.

Zakładamy, że **oddziaływanie** pracowników tkwiących w życiu gospodarczym **na kierunek** prowadzonej przez państwo **polityki gospodarczej jest pożądane** i ze wszech miar korzystne, tak dla dobra całości kraju, jak i poszczególnych warstw, że przeto prowadzenie przez „sfery gospodarcze“ polityki gospodarczej jest tak potrzebne, jak i właściwe.

Mówiąc o prowadzeniu takiej polityki zwracamy się myślą ku najwyższym szczeblom organizacyj i samorządu gospodarczego. Jest to zrozumiałe, ponieważ właśnie te stopnie organizacyjne są bezpośrednio przy kuźni tej polityki i one w pierwszym rzędzie powołane są do tego, by widoczny ślad wpływu czynników fachowych i gospodarczych zostawiać na decyzjach i kierunku polityki gospodarczej rządu.

Nie znaczy to jednak wcale, by można było z chwilą tą zapominać, względnie niedoceniać znaczenia bliżej z samą przedsiębiorczością związanych form organizacyjnych. W normalnej strukturze organizacyjnej przedsiębiorczości oczywistym jest, że wyższe szczeble organizacyjne, grupujące szerszy zasięg rozmaitych dziedzin i gałęzi, szukające wśród sprzecznych nieraz wysuwanych postulatów, najwłaściwszych i najkorzystniejszych syntez, tracić muszą na bezpośrednim kontakcie z terenem.

To też dla zapewnienia należytego podkładu, dla odzwierciedlenia istotnie nurtujących w terenie dążeń, jest rzeczą bardzo istotną i niezastąpioną, by w tych formach, w których uczestniczą najbardziej w pracy gospodarczej zainteresowani — same przedsiębiorstwa, **ustalanie wytycznych i postulatów odbywało się w warunkach możliwie naturalnych, pozbawionych ingerencyj i wpływów z zewnątrz.** Cała dalsza struktura samorządu gospodarczego ma na celu komasowanie tych postulatów, uzgadnianie ich ew. naginanie ich ku sobie. Taki bieg rzeczy, od bardziej surowych postulatów, wynikających z samego terenu, do elementów polityki gospodarczej bardziej wykończonych i dostosowanych do ogólniejszych warunków, jest biegiem rzeczy właściwym i na ogół powszechnie uznanym.

W ten sposób doszło też do uzgodnienia szeregu zasad polityki sfer gospodarczych, opartych na najbardziej gruntownych podstawach i naprawdę przyjętych przez całą przedsiębiorczość.

Istnieją jednak czasem tendencje, by taki tok sprawy obrócić, terenowi nie dać możności wypowiedzenia się szczerego, rzekomo w imię nadrzędnych interesów już istniejącej polityki gospodarczej.

Takie objawy muszą budzić szereg obaw. Rozszerzenie takiej metody postępowania musiałoby sprowadzić fatalne w skutkach „rozwarcie nożyc“ zrozumienia i kontaktu między terenem, a organizacjami i samorządem gospodarczym, co w niczyim interesie leżeć nie może.

Stoimy tu wobec zagadnienia **demagogii w życiu gospodarczym.** Zdarza się i zdarzać się będzie, że **pewne grupy** gospodarcze **cel całości będą identyfikować z celem własnym,** a podobieństwo, choćby pozorne, wytycznych wykorzystywać w tym kierunku, by grupy inne własnych dążeń nie mogły szczerze definiować i wysuwać.

Nie są to abstrakcje, historia lat powojennych wskazałaby nam wiele przykładów podobnej działalności. Nie inaczej rzecz się miała lat temu szereg np. ze stosunkiem przemysłów kluczowych do przemysłu przetwórczego, kiedy to przemysłu kluczowe własną przewagę gospodarczą w taki sposób wykorzystywały. Jest szereg dziedzin polityki gospodarczej, gdzie tego rodzaju demagogia ma sprzyjające warunki rozwoju. Do dziedzin tych należeć będą np. kwestia obcych kapitałów w przedsiębiorczości i sprawa interwencjonizmu.

W tych dziedzinach bardzo łatwo będzie, ubierając się w piękne szaty obrony „polityki sfer gospodarczych“

propagować popularne hasła, zapominając jednak całkiem o rzeczy tak prostej, jak to, że można być zwolennikiem najszybszej i najbardziej polskiej kapitalizacji, a jednak z przesłanek czysto gospodarczych życzyć Polsce napływu wielu, odpowiednich, kapitałów zagranicznych. Podobnie i w dziedzinie interwencjonizmu, można być jego zasadniczym przeciwnikiem, a jednak uznawać jego potrzebę w określonych wypadkach, lub jako konsekwencji warunków istniejących, których samych w sobie się nie popiera. **Poważne stawianie zagadnień nie będzie pochwalało upraszczania spraw** i stwarzania nietykalnych bożków z niektórych zasad polityki gospodarczej.

Takie, a nie inne, powinny być podstawy, na których wyrastać mają i krystalizować się zasady polityki gospodarczej poszczególnych szczebli i form organizacyj gospodarczych. **Ingerencja i wzajemne oddziaływanie różnych grup na siebie nie powinno sprzeciwiać się zasadzie uznania obcych praw do własnego zdania, choć by się tego zdania nie pochwalało.**

Praca na odcinku gospodarczym wymaga dużego opanowania i pogłębienia tematu, wszystko co sprzeciwiać się temu będzie, może zaszkodzić znacznie i wynikom tej pracy i dobremu stosunkowi sfer gospodarczych do kierowników polityki gospodarczej, czy też społeczeństwa.

R. Ł.

Kto jest pracownikiem umysłowym?

Ze względu na odmienne warunki ustawowe umowy o pracę pracowników umysłowych i robotników, przedstawia czasem w konkretnych wypadkach duże znaczenie stwierdzenie faktu, czy dany pracownik podpada pod pojęcie pracownika umysłowego. Pociąga to bowiem w konsekwencji za sobą przyznanie mu wszelkich praw, które określa ustawa o umowie o pracę pracowników umysłowych. Jest to tym ważniejsze, że w myśl art. pierwszego wspomnianej ustawy „wszelkie postanowienia umów indywidualnych, regulujące stosunek pracy mniej korzystnie dla pracowników umysłowych, aniżeli to czyni rozporządzenie niniejsze są nieważne, a w miejsce ich obowiązują właściwe postanowienia rozporządzenia niniejszego".

Wyczerpujące wyliczenie kategorii pracowników umysłowych zawiera art. 2 rozp. Ten wyczerpujący charakter artykułu drugiego stwierdza orzecznictwo S. N., które też wyjaśnia, że „kwestia, czy pracownika należy zaliczyć do kategorii pracowników umysłowych, czy też fizycznych, nie może być uregulowana przez umowę stron" (C. I. 1827/35). Nie ma więc tu znaczenia sama treść umowy pracodawcy z pracobiorcą, ew. zrzeczenie się charakteru pracownika umysłowego przez pracobiorcę jest nieważne.

Według treści wspomnianego art. pracownikami umysłowymi są (w granicach zainteresowania przemysłu): 1) osoby, spełniające czynności administracyjne i nadzorcze, jako to: zarządców i kierowników wszelkich przedsiębiorstw i zakładów. Określenie takie oczywiście nie jest samo w sobie wystarczające. Orzeczenia Sądu Najwyższego wskazują dokładniej jakie czynności, stanowią naprawdę o kierownictwie. Jeżeli więc np. pracownik spełnia czynności różne, z których jedne, same w sobie kwalifikowałyby go ew. do kategorii pracowników umysłowych, a drugie do kategorii robotników, należy wziąć pod uwagę, które czynności przeważają, to znaczy te, które są podstawą i głównym celem zawarcia umowy z danym pracownikiem.

Czynności kierownicze nie potrzebują być całkiem samodzielne, z drugiej jednak strony zwykły dozór (poszczególne orzeczenia dają tu szereg przykładów: „dozorowanie robotników na sali bez kierownictwa", „nadzór, choćby połączony z obowiązkiem spisywania wyników nadzoru", odpowiedzialność za prawidłowe funkcjonowanie powierzonych do naprawy maszyn" itd.) nie wystarcza.

Nadzór wtedy spowoduje zaliczenie do kategorii pracowników umysłowych, kiedy osoby dane „kierują technicznie pracą i są za całość tej pracy odpowiedzialne" (C. 2791/33). Będzie więc pracownikiem umysłowym majster „o ile sam nie wykonuje pracy, lecz technicznie kieruje i nadzoruje cudzą pracę" (C. III. 127/30), nie będzie nim natomiast inny pracownik, sprawujący te same funkcje zastępczo, bez stałej odpowiedzialności za ten dział pracy, względnie, pełniący te zadania ubocznie, a w istocie pracujący sam przy maszynach.

Pod punktem 6) artykułu drugiego ustawy znajdujemy: „osoby spełniające czynności biurowe i kancelaryjne oraz czynności rachunkowe, rysunkowe i kalkulacyjne". Dotyczy to mniejwięcej tzw. personelu biurowego, tj. sekretarzy, maszynistek, buchalterów, korespondentów, przy czym charakter spełnianej czynności już nie gra roli. Nie obejmuje powyższy ustęp oczywiście służby biurowej, a więc np. portierów, gońców itp. Orzeczenie S. N. (C. II. 2240/35) wyraźnie wyklucza spod powyższej kategorii magazynierów, jeżeli ich czynności nie mają charakteru kierowniczego, choćby polegała ich praca na zapisywaniu, nadzorowaniu technicznego wykonywania pracy, oraz chociażby oni sami pracy fizycznej wcale nie wykonywali.

Jeżeli chodzi o pracowników, zajętych czynnościami rachunkowymi, to orzeczenie zawarte w Zb. Urz. S. N. 125/34 bliżej określa ich pracę: „Osoby prowadzące likwidaturę poborów służbowych, emerytalnych, kasowych i obrotów czekowych, wypłacanie robotników, oraz załatwianie korespondencji pojedyńczej".

Siódmy punkt wskazuje jako pracowników umysłowych: „telefonistów i telegrafistów".

Dalej wymienia jeszcze omawiany artykuł: kasjerów(tj. osoby prowadzące kasę samodzielnie), dysponentów, sprzedawców podróżujących, akwizytorów.

Do tych ostatnich kategorii ma zastosowanie orzeczenie S. N., stwierdzające, że sama nazwa „ajent podróżujący" nie wystarcza jeszcze do uznania danego pracownika za pracownika umysłowego, lecz, że w każdym konkretnym wypadku należy zbadać istotę jego funkcyj po myśli ducha omawianej ustawy. Szereg dalszych orzeczeń, często negatywnych wprowadza ten przepis głębiej do praktycznych potrzeb.

W art 4 rozporządzenie wyklucza wyraźnie z ram swego obowiązywania: 1) uczniów i praktykantów, 2) osoby zatrudnione na statkach morskich, 3) osoby zatrudnione w urzędach i instytucjach państwowych i samorządowych.

R.

Skarb. - Finanse

Podatek przemysłowy.

„Odsprzedaż a więc czynność odpłatna, rzeczy otrzymanych od dłużnika tytułem należności, może mieć na celu pokrycie, choćby częściowe, strat lub uniknięcie ich co wcale nie jest równoznaczne z czynnością obliczoną na zysk, a wręcz przeciwnie może ją wykluczać".

Ustawodawstwo podatkowe obciąża podatkiem przemysłowym tylko takie przedsiębiorstwa, które w podmiotowym znaczeniu połączone są z działalnością w celu zarobkowym, działalnością obliczoną na zysk. Zarobek ten może być nieosiągnięty, obliczenie na zysk zawodne, są to okoliczności z punktu widzenia prawa handlowego i podatkowego obojętne, jednakże o przedsiębiorstwie w rozumieniu tych ustaw może być mowa tylko przy ustaleniu czynności, wykonywanych w sposób przemysłowy, tj. mający na celu zarobek lub zysk. Stąd wynika cecha stałości zajęcia i pewna suma przedmiotowych znamion w postaci lokalu, personelu, towarów, ksiąg itp., a w każdym razie w postaci pewnych stałych stosunków handlowych, klienteli etc. Nie ma przedsiębiorstwa, gdy korzyść albo nie jest przewidziana, albo zgoła wykluczona, co może mieć miejsce nawet wtedy, gdy poszczególne czynności są odpłatne (I. K. 1113/35 z 28. I. 1936).

Projekty skarbowe.

Prace nad tzw. małą reformą podatkową, dotyczącą nowelizacji podatku dochodowego, obrotowego oraz skasowania świadectw przemysłowych, znajdują się w Ministerstwie Skarbu w stadium końcowym tak, że w najbliższych dniach zostaną przesłane do Rady Ministrów i po uchwaleniu złożone do Sejmu.

Ministerstwo Skarbu, dążąc do jak najszerszego wprowadzenia przez przedsiębiorstwa ksiąg handlowych, wskazywało niejednokrotnie urzędom skarbowym, że odrzucanie ksiąg handlowych z powodów nieistotnych jest szkodliwe. W niedługim czasie, jak się dowiadujemy, ma być wydana specjalna instrukcja, wskazująca w jakich okolicznościach księgi handlowe mogą być odrzucone. (C. G. H.)

Kontrola nabycia świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na r. 1938.

Z dn. 31 grudnia 1937 r. upłynął ostateczny termin nabywania świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na 1938 r. przez właścicieli przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych oraz osoby, wykonujące zajęcia przemysłowe.

Po dniu 1 stycznia urzędy skarbowe rozpoczynają kontrolę, czy wszyscy obowiązani do tego nabyli właściwe świadectwa przemysłowe. Winni prowadzenia przedsiębiorstw bez świadectw lub za niewłaściwymi świadectwami, będą pociągani do odpowiedzialności karnej z art. 178 ordynacji podatkowej, który przewiduje grzywny do wysokości trzykrotnej należności za świadectwa przemysłowe. Ponadto wszyscy nabywający świadectwa po dniu 1 stycznia będą płacili odsetki zwłoki od 1 stycznia.

Z dn. 31 grudnia upłynął ostateczny termin składania podań o ulgowe świadectwa przemysłowe na rok 1938 dla przedsiębiorstw, istniejących w r. 1937.

Odsetki od wkładów oszczędnościowych.

Rozporządzenie Min. Skarbu z 15. XII. 1937 określiło najwyższą granicę odsetek (korzyści) od wkładów i innych lokat pieniężnych.

Dla komunalnych kas oszczędności i spółdzielni, w których suma wkładów oszczędnościowych przekracza 3.000.000 zł, oraz dla Krajowej Kasy Pożyczkowej w Poznaniu granica ta stoi na wysokości 4%, dla kas oszczędności i spółdzielni o niższym stanie wkładów na wysokości 5% rocznie.

W tych granicach wysokość stopy może być zróżnicowana dla różnych rodzajów wkładów. Rozporządzenie weszło w życie 1. I. 38, a do wkładów już istniejących ma uzyskać zastosowanie najpóźniej do 1 lipca 1938.

Zaświadczenie ksiąg według § 82 r. w. do Ord. Pod.

Ministerstwo Skarbu zwalnia płatników od przewidzianego w § 82 r. w. do Ordynacji Podatkowej obowiązku zaświadczania przed każdym rokiem operacyjnym(rokiem obrotowym) ksiąg, w tymże paragrafie wymienionych, o ile w księgach tych, należycie już raz zaświadczonych, będą dokonywane zapisy dotyczące następnego okresu operacyjnego (roku obrotowego).

(Okólnik M. S. z 17. XII. 1937. L. D. V. 12986/1/37).

Sprawy socjalne.

Odmówienie przyjęcia wypowiedzenia.

„Pracownik nie może z powołaniem się na swą rzekomą chorobę odmówić przyjęcia pisma, zawierającego wypowiedzenie, w czasie gdy wykonywa swe zajęcie służbowe" (C. II 2277/35 z 16 stycznia 1936).

W myśl art. 29 rozp. Prez. Rz. z 16 marca 1928 Dz. U. R. P. Nr. 35 poz 323 wypowiedzenie umowy o pracę nie może nastąpić podczas choroby pracownika, o ile pracodawca o chorobie został zawiadomiony.

Z przepisu tego wynika zatem, że wypowiedzenie jest bezskuteczne, jeżeli pracownik wstrzymuje się od wykonywania pracy z powodu choroby, czyniącej go niezdolnym do pracy i jeżeli pracodawca o tej przeszkodzie w pełnieniu obowiązków został niezwłocznie przez pracownika zawiadomiony.

Nieprzyjęcie pisma, zawierającego wypowiedzenie, nie czyni samo przez się wypowiedzenia bezskutecznym, bo wypowiedzenie jest jednostronnym objawem woli pracodawcy, lub pracownika i dlatego skuteczność jego od przyjęcia przez stronę drugą nie jest zależne.

Stosunek służbowy komisjonera.

„Komisjoner, który jako wynagrodzenie policza prowizję stosownie do ilości sprzedanych maszyn i nie jest związany pewnym ściśle oznaczonym czasem pracy, nie pozostaje w stosunku służbowym do przedsiębiorstwa, którego maszyny sprzedaje" (II. C. 709/35 z 27. VIII. 1935).

Pytanie czy i inni starsi komisjonerzy pozwanej (firmy) byli ubezpieczeni, nie ma znaczenia dla istotnej w tym sporze kwestii, czy pozwana miała obowiązek ubezpieczyć.

Ustalono, że Jan F. jako starszy komisjoner miał zajmować się sprzedażą maszyn pozwanej, nie wolno mu było sprzedawać maszyn konkurencyjnych, a nie wzbroniono mu zastępstwa innych towarów, że nie był związany czasem pracy, a pozwana płaciła mu prowizję od sprzedanych maszyn i bonifikowała koszta.

Wynagrodzenie Jana F. nie było zapłatą za pracę, lecz za wynik tej pracy i praca bez rezultatu nawet usilna, nie dawałaby mu praw do wynagrodzenia.

Konfidenci przedsiębiorstw.

„Zatrudnieni w przedsiębiorstwie przemysłowym lub handlowym konfidenci wzgl. wywiadowcy, których czynność polega wyłącznie na śledzeniu dostaw firm konkurencyjnych — nie są pracownikami umysłowymi w rozumieniu art. 3 rozp. Prez. R. P. z 24 listopada 1927 o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. poz. 911)". (Wyrok NTA. z 22 lutego 1935 r. L. rej. 9499/37).

Artykuł 3 wskazuje taksatywnie te rodzaje zatrudnień, które uzasadniają uznanie wykonywujących je osób za pracowników umysłowych, podlegających obowiązkowi ubezpieczenia na zasadzie art. 2 tegoż rozp. i tylko w obrębie pp. 1 i 2 przytacza przykładowo czynności, wchodzące w zakres wymienionych tam zajęć umysłowych. Z treści więc przytoczonego przepisu wynika, że nie każda praca wymagająca w ogóle wysiłku umysłowego, a w szczególności sprytu i przedsiębiorczości, uzasadnia uznanie wykonywującej ją osoby za pracownika umysłowego w rozumieniu cyt. rozporządzenia, lecz tylko taka, która należy do jednej z kategoryj wyliczonych w powołanym przepisie.

Istota nadużycia zaufania pracodawcy.

Na tle przepisów art. 32 lit. a) Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o umowie o pracę pracowników przemysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 323 z 1928 r.) Sąd Najwyższy Izba Cywilna w orzeczeniu z dnia 24. VI. 1937 r. L. C. II. 333/37 wypowiedział następującą opinię: „Istota nadużycia zaufania pracodawcy przez pracownika, które uprawnia pracodawcę do niezwłocznego rozwiązania umowy o pracę z winy pracownika, polegać może nie tylko na złym zamiarze, ale również na niedbalstwie lub lekkomyślności pracownika".

Ustawa z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. Nr. 51 poz. 396).

1. Pracodawca odpowiada osobom, uprawnionym do świadczeń z ustawy o ubezpieczeniu społecznym, za szkody, wywołane chorobą, niezdolnością do zarobkowania lub śmiercią osoby ubezpieczonej, jedynie w granicach art. 196 ustawy o ubezpieczeniu społecznym, bez względu na granice, ustanowione dla odpowiedzialności za takie same szkody przez kodeks zobowiązań lub przez inne ustawy szczegółowe.

2. Pracodawca odpowiada osobom, uprawnionym do świadczeń z ustawy o ubezpieczeniu społecznym, za szkody, wywołane chorobą, niezdolnością do zarobkowania lub śmiercią osoby ubezpieczonej, a spowodowane przez zaniedbanie obowiązków, wynikających z przepisów o ochronie życia i zdrowia pracowników, tylko wtenczas, gdy w pewnym dziale pracy istnieją przepisy, chroniące życie i zdrowie pracowników i gdy zaniedbał obowiązki, płynące z tych przepisów.

Orzeczenie S. N. z dnia 9 stycznia 1936 r. (sygn. akt. C. II. 2038/35).

Rozporządzenie Prezydenta Rzpltej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 35 poz. 323).

1. W myśl art. 19 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. Nr. 35, poz. 323), stanowiącego prawo bezwzględnie obowiązujące, pracownik nie może przez umowę zrzec się prawa otrzymania wynagrodzenia za czas, w którym nie pracował z powodu choroby.

2. Niestawienie się przez pracownika do pracy wskutek nieszczęśliwego wypadku lub choroby w ciągu okresu czasu, przekraczającego trzy miesiące, nie rozwiązuje umowy między stronami automatycznie, lecz stwarza dla pracodawcy prawo do natychmiastowego rozwiązania umowy; w przypadku zaś nieskorzystania przez pracodawcę z tego uprawnienia, umowa wiąże nadal strony, wskutek czego pracownik zachowuje swoje uprawnienie do wynagrodzenia.

Orzeczenie S. N. z dnia 12 listopada 1936 roku (sygn. akt. C. I. 1062/36).

Próbny okres pracy nie może przekraczać trzech miesięcy; w razie zawarcia więc umowy próbnej najpierw na okres jednego miesiąca, a następnie na okres dalszych sześciu miesięcy, tej drugiej umowie można przypisać charakter próbny tylko przez czas dwóch miesięcy, poza tym jednak pomimo nieważności umowy po upływie dwóch miesięcy, jako próbnej, nie staje się ona po upływie tych dwóch miesięcy umową zawartą na czas nieokreślony, lecz po upływie sześciu miesięcy może zostać rozwiązana bez wypowiedzenia.

Orzeczenie S. N. z dn. 26 sierpnia 1936 (sygn. akt C. I. 1065/36).

Końcowy ustęp przepisu art. 28 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych ma zastosowanie tylko do przypadku, gdy po wypowiedzeniu pierwotnej umowy, zawartej na czas nieokreślony, umowa ta zostaje trzykrotnie przedłużona na okres czasu poniżej trzech miesięcy, a nie dotyczy przypadku, gdy

pracownik po rozwiązaniu pierwotnej umowy zostaje zaangażowany na okresy czasu poniżej trzech miesięcy przez tego samego pracodawcę do pracy innego rodzaju i na innych warunkach niż te, na których była zawarta pierwotna umowa.

Orzeczenie S. N. z dn. 9 września 1936 (sygn. akt C. I. 725/36).

Rozporządzenie o wymiarze i poborze należności na rzecz Funduszu Pracy.

Z dniem 1 stycznia r. b. weszło w życie rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej, wydane w porozumieniu z innymi zainteresowanymi Ministrami o postępowaniu przy wymiarze i poborze należności na rzecz Funduszu Pracy, które to rozporządzenie było opublikowane w Nr. 83 Dziennika Ustaw z 1937 r. pod poz. 604.

Rozporządzenie to normuje wymiar i pobór wkładek na zabezpieczenie robotników na wypadek bezrobocia, opłat od wynagrodzeń za pracę oraz emerytur, rent i innych zaopatrzeń, opłat od tantiem, biletów wstępu na zabawy i widowiska, opłat od cukru i piwa, żarówek, od przebywania w godzinach nocnych w zakładach gastronomicznych oraz od czynszu za najem mieszkań lub budynków.

Poza tym rozporządzenie reguluje kwestię spłacania świadczeniami w naturze zaległości powstałych przed dniem 1 kwietnia 1933 r. z tytułu państwowych podatków gruntowego, dochodowego (dział I), majątkowego, spadkowego i od darowizn z wyjątkiem dodatków od tych podatków, pobieranych na rzecz związków samorządowych oraz przypadających tymże związkom udziałów w tych podatkach.

Wreszcie rozporządzenie zawiera przepisy ogólne o właściwości władz i trybie postępowania.

Wysokość składek ubezpieczeniowych na r. 1938.

Wobec utrzymania wymiaru składek emerytalnych na obecnym poziomie, wysokość tych składek przedstawia się następująco: 4,2% na ubezpieczenie emerytalne robotników, 5% na ubezpieczenie chorobowe robotników, 2% na Fundusz Bezrobocia, 0,5% na ubezpieczenie wypadkowe od pracowników, zatrudnionych we współdzielniach.

Za pracowników umysłowych: 3,5% na ubezpieczenie emerytalne i na wypadek braku pracy pracowników umysłowych, 4,6% na ubezpieczenie chorobowe, 2% opłaty na Fundusz Pracy, 0,52 na ubezpieczenie wypadkowe w spółdzielniach 1,18%.

Handel zagraniczny.

Wykonywanie układów gospodarczych polsko-niemieckich.

W wyniku obrad Komisji Rządowych Kontroli Obrotu Towarowego plafon na przywóz do Niemiec ustalono w pełnej wysokości, przewidywanej w planie wywozowym, ustalonym w lutym b. roku. Ponadto uruchomiono pewne kontyngenty wywozowe na niektóre artykuły nieprzewidziane w planie rocznym. Zaznaczyć należy, iż postanowiono zarzucić na przyszłość stosowany ostatnio system uruchamiania co miesiąc, w drodze awansów, części kontyngentów z następnych dwóch miesięcy. System ten komplikował bowiem tylko obliczenia, nie zwiększając w praktyce kontyngentów wywozowych. W związku z likwidacją tego systemu, uruchomione uprzednio awanse kontyngentów grudniowego i styczniowego zostały uznane za niebyłe. Jednocześnie postanowiono uruchomić od razu na cały kwartał wszystkie kontyngenty z grupy IV-b (artykuły drobniejsze oraz kontyngenty o mniejszym znaczeniu z grupy IV-a). W ten sposób uruchomienie kontyngentów na cały kwartał dotyczyć będzie w praktyce wszystkich kontyngentów przydzielanych importerom przez izby przemysłowo - handlowe. Zastosowanie tego systemu pozwala na znaczne uproszczenie podziału kontyngentów pomiędzy eksporterów oraz ułatwia eksporterom wykorzystywanie przydziałów.

Ponadto uzgodniono szereg kwestii dotyczących poszczególnych kontyngentów wywozowych celem dalszego usprawnienia polsko - niemieckiego obrotu towarowego.

Jednocześnie strona niemiecka złożyła wniosek co do powiększenia na rok 1938 szeregu kontyngentów na przywóz do Polski. Wnioski te są obecnie przedmiotem studiów Komitetu Traktowego. Z ramienia Komitetu Traktowego w obradach udział brał p. Słaboszewicz.

Upoważnienie urzędów celnych do zezwalania na warunkową odprawę celną przywozową krojów papierowych sprowadzanych z zagranicy na niepewną sprzedaż.

Okólnikiem L. D. IV 25881 (L) 37 Ministerstwo Skarbu upoważniło urzędy celne pierwszej klasy do zezwolenia na dokonywanie warunkowej odprawy celnej przywozowej krojów papierowych (szablony krawieckie) sprowadzonych z zagranicy przez krajowe firmy na niepewną sprzedaż. Pozwolenia takie mogą być wydawane pod warunkiem, że zabezpieczenie przypadających należności celnych zostanie przez strony złożone w gotówce, zaś przewidziane w § 67 przepisów wykonawczych do prawa celnego zabezpieczenie powrotnego wywozu towaru w sumie odpowiadającej jego wartości — bądź w krajowych papierach wartościowych dopuszczonych do przyjmowania z tytułu kaucji celnych, bądź wreszcie w formie gwarancyj bankowej. Winny być przestrzegane postanowienia przepisów wykonawczych do prawa celnego, określającego postępowanie przy odprawie warunkowej towaru.

Pobieranie odsetek za zwłokę od niedoborów celnych nieuiszczonych w oznaczonym okresie.

Okólnikiem L. D. IV 22748 (L) 37 Ministerstwo Skarbu wyjaśniło wątpliwości, czy w przypadkach wstrzymania wykonania zarządzenia w sprawie uiszczenia niedoborów celnych, należy pobierać odsetki (karę) za zwłokę również za czas, na który wstrzymano wykonanie zarządzenia. Zgodnie z art. 121 ust. 3 i 4 rozporządzenia prez. Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o prawie celnym niedobory celne, wynikające ze sprostowania w wyniku rewizji i wymiaru należności celnych strona powinna uiścić w ciągu 30 dni po doręczeniu jej wezwania płatniczego. Od niedoborów celnych nieuiszczonych w tym okresie pobiera się

po upływie tego okresu karę za zwłokę w wysokości ustalonej przez Ministra Skarbu w drodze rozporządzenia. Decyzje wydane na podstawie art. 130 u. 7 rozporządzenia z dnia 27 października 1933 r. o prawie celnym lub na podstawie art. 62 u. 2 rozporządzenia z dnia 27 października 1932 r. o Najwyższym Trybunale Administarcyjnym, w sprawie wstrzymania wykonania zarządzenia odnośnie uiszczenia niedoboru celnego, pociągają za sobą tylko wstrzymanie przymusowego ściągania ujawnionego niedoboru celnego, w niczym natomiast nie zmieniają i zmienić nie mogą wyżej przytoczonego przepisu art. 121 ust. 3 i 4 prawa celnego w sprawie pobierania odsetek (kar) za zwłokę po upływie 30 dni po doręczeniu stronie wezwania płatniczego, który to przepis nie przewiduje w tym względzie żadnych wyjątków. Odsetki (kary) za zwłokę od niedobranej sumy należności celnych należy przeto wymierzyć za cały okres czasu przewidziane w ust. 3 i 4 art. 121 prawa celnego, chociażby w tym okresie nastąpiło wstrzymanie przymusowego ściągania niedoboru celnego przy czym pobranie odsetek nastąpić powinno jednocześnie z pobraniem samego niedoboru celnego. W decyzjach wstrzymujących wykonanie zarządzenia w sprawie uiszczenia niedoborów celnych należy zwracać stronom uwagę na powyższą interpretację.

Zwolnienie od zamknięcia celnego niektórych układów celnych, przeznaczonych do przechowywania pewnego rodzaju towarów.

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 27. X. 37 r., zmieniające częściowo rozporządzenie z dn. 31. I. 35 r., postanawia, że od zamknięcia celnego mogą być zwalniane poszczególne składy celne, przeznaczone do przechowywania drewna, śledzi solonych, przywożonych w opakowaniu beczkowym, jaj, drobiu bitego, masła, ryżu surowego, nasion i owoców oleistych oprócz osobno w taryfie celnej wymienionych, kopry, tłuszczów i olejów roślinnych, tłuszczów i olejów z wszelkich zwierząt morskich, rud wszelkiego rodzaju, łomu żeliwnego i żelaznego, antracytu, kalafonii, kostki brukowej, bloków piaskowych, granitowych, asfaltu, smoły, beczek i skrzyń próżnych oraz przedmiotów, które ze względu na rodzaj, wagę i rozmiar nie mogą być umieszczone w zamkniętych składach celnych.

Zwolnione od zamknięcia celnego składy celne pozostają pod kontrolą celną. Zgłoszenie towarów na skład celny bez zamknięcia celnego, przyjmowanie tych towarów do składu, jak i dalsza ich odprawa — odbywa się na ogólnych zasadach, ustalonych obowiązującymi przepisami dla składów celnych (publicznych i prywatnych), z tym odchyleniem, że przy przyjęciu towarów do publicznego składu celnego urząd celny sprawdza taryfową ilość i jakość towaru i dane te umieszcza w zgłoszeniu celnym na skład.

Przyjmowanie towarów do składu celnego bez zamknięcia celnego, jak również podejmowanie towarów z tego składu, odbywa się w obecności funkcjonariusza celnego; podjęcie towaru ze składu do wolnego obrotu może nastąpić po uiszczeniu przypadających należności i zadośćuczynieniu wszystkim warunkom, wymaganym przy ostatecznej odprawie celnej przywozowej.

Nadto w koncesjach (zezwoleniach), wydawanych w myśl art. 63 ust. 2 względnie art. 71 ust. 1 prawa celnego określane są szczegółowo warunki, na jakich mają być prowadzone składy celne bez zamknięcia celnego.

Transport.

Bonbonierki w klasyfikacji kolejowej.

Izba Przemysłowo - Handlowa w Poznaniu zawiadamia, że według wyjaśnienia Dyrekcji Kolei Państwowych w Poznaniu, bonbonierki, wyrabiane z papieru, bibułki, tektury lub kartonu podpadają pod pozycję 1017 Klasyfikacji towarów, zawartej w Taryfie towarowej, część I B. Za przewóz tego towaru jako drobnicy pobiera kolej przewoźne według opłat klasy I z 50% podwyższeniem przewoźnego w myśl § 85 wspomnianej taryfy.

Jednakowoż 50% podwyższenia przewoźnego nie pobiera się, jeżeli poszczególne pudełka są włożone jedno w drugie.

Pod względem taryfowym zalecałoby się stosownie do przypadku określać towar na listach przewozowych następująco: albo: „pudełka kartonowe (tekturowe) z poz. 1017 K. t. włożone jedno w drugie; albo: „pudełka kartonowe (tekturowe) z poz. 1017 K. t. niewłożone jedno w drugie“.

W powyższej sprawie Dyrekcja Okręgowa Kolei wydała ekspedycji towarowej — Poznań, Tama Garbarska — odpowiednie zarządzenie.

Różne.

Wzrost wskaźnika produkcji przemysłowej.

Obliczony przez Instytut Badania Koniunktur Gospodarczych i Cen wskaźnik produkcji przemysłowej podniósł się z 85,2 w październiku ub. r. do 86,8 w listopadzie, czyli o 2%, przewyższając poziom z listopada 1936 r. o 16%.

Największy wzrost produkcji wykazuje przemysł włókienniczy pod wpływem stabilizacji cen surowców włókienniczych po silnej baissie w miesiącach poprzednich, która hamowała produkcję. Poza tym znaczniejszy wzrost produkcji wykazują przemysły inwestycyjne, a więc przemysł metalowy, hutnictwo żelazne, przemysł chemiczny i budowlany. Wyjątek w tej grupie stanowi przemysł mineralny, gdzie produkcja spadła na skutek wysokiego poziomu zapasów. Również i spadek produkcji w przemyśle węglowym w głównej mierze związany jest z istnieniem znacznych zapasów. Spadek produkcji wykazuje ponadto przemysł spożywczy, na skutek opóźnienia kampanii w cukrowniach i przemysł drzewny na skutek wyczerpywania się zapasów starego surowca.

Związek prosi o podanie wysokości ofiar na pomoc zimową

Z Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu.

Zamiast życzeń noworocznych Izba Przemysłowo - Handlowa w Poznaniu wpłaciła 50,— zł do Miejskiego Komitetu Walki z Bezrobociem.

Zmiany w Ministerstwie Przemysłu i Handlu.

W związku z reorganizacją departamentu przemysłu i rzemiosła w Ministerstwie Przemysłu i Handlu, Wydział Wytwórczości Przemysłowej został zfuzjowany z Wydziałem Polityki Przemysłowej, jako Wydział Przemysłu Przetwórczego. Na kierownictwo tego wydziału powołany został dotychczasowy naczelnik Wydziału Polityki Przemysłowej, p. Stefan Konopski.

Jednocześnie w związku z reorganizacją Departamentu Przemysłu i Rzemiosła, jak również ze względu na rosnące coraz bardziej znaczenie okręgu krakowskiego z punktu widzenia produkcji przemysłowej, rzemieślniczej i chałupniczej, Ministerstwo Przemysłu i Handlu powołało dotychczasowego Naczelnika Wydziału Rzemiosła mgr. praw Józefa Chrzanowskiego na stanowisko Naczelnika Wydziału Przemysłowego woj. krakowskiego, awansując go do V stopnia służbowego.

Dotychczasowy naczelnik tego Wydziału p. Wyród, powołany został do Centrali Ministerstwa na stanowisko Inspektora, również po awansowaniu do V st. służb.

Naczelnikiem Wydziału Rzemiosła Ministerstwa Przemysłu i Handlu został mianowany radca Wydziału Administracyjno - Prawnego p. Dr Władysław Sowiński.

Wydawnictwa.

Szesnasty rocznik „Życia Gospodarczego".

Do dzisiejszego numeru pisma załączamy spis rzeczy z roku ubiegłego. Spis ten daje możność łatwej orientacji w materiale pisma, który w znacznej części posiada trwałą wartość.

Ostatni rok rozwoju pisma upłynął wśród dalszych starań o poprawę jego poziomu i zwiększenie przydatności dla czytelników.

Przesyłając dziś zamknięcie rocznika, wyrażamy nadzieję, że wysiłki nasze dały pewne rezultaty.

Stałe omawianie położenia i spraw gospodarczych, interesujących przemysł, zapoznawanie czytelników pisma z wszelkimi ważniejszymi projektami reform i nowymi przepisami z wszystkich dziedzin gospodarczych, podawanie obfitego i starannie dobranego wyboru orzecznictwa w sprawach gospodarczych, wypełniły większość kart naszego dwutygodnika, stale wzrastającego pod względem objętości.

Długa tradycja pisma każe nam wierzyć, że zrozumienie wzajemne z czytelnikami nie rozluźni się, a raczej pogłębi i że dalszy jego rozwój, który jest w rękach czytelników, jeszcze się spotęguje.

Pragniemy podkreślić, że za współpracę i życzliwą krytykę będziemy zawsze szczerze wdzięczni. R.

Nowe przepisy o ruchu pojazdów mechanicznych.

Z dniem 1 stycznia 1938 r. weszły w życie nowe przepisy o ruchu pojazdów mechanicznych. Ze zmian najważniejszych podkreślić należy: zmieniono obowiązek posiadania oddzielnego wyłącznika do światła tylnego, kierunkowskazy muszą być wystające w chwili działania, zakaz posiadania otworu do wolnego wydmuchu gazów spalinowych itd.

Nowe rozporządzenie wprowadza podział na kierowców niezawodowych (amatorów) i kierowców zawodowych. Pozwolenia kierowcom-amatorom będą wydawać organizacje społeczne automobilowe. Sprawy kierowców zawodowych są przekazane starostwom (dawniej urzędom wojewódzkim).

Nowe przepisy o ruchu pojazdów mechanicznych obowiązujące od 1 stycznia 1938 zostały zaopatrzone w objaśnienia i dokładne skorowidze przed adw. Michała Howorkę. Wydane zostały przez księgarnię Wł. Wilaka w Poznaniu. Broszura kosztuje 1,20 zł i jest do nabycia w większych księgarniach.

Rocznik Rady Interesentów portu w Gdyni Rok VI za 1936.

Cenne i obszerne wydawnictwo to zawiera bardzo dużo materiału głównie statystycznego, starannie skompletowanego i usegregowanego.

Rocznik zainteresuje wszystkich poważnie zajmujących się gospodarczą rolą Gdyni i jej rozwojem.

Jak powstaje żelazo i stal.

Otrzymaliśmy 2 broszury propagandowe, poświęcone powyższej sprawie. Bardzo ładnie i poglądowo opracowane broszury mogą mieć wysoce dodatni wpływ na rozszerzenie zrozumienia w społeczeństwie dla jednej z mniej znanych gałęzi produkcji — hutnictwa.

Broszury omawiane odpowiadają wszelkim wymaganiom estetyki i rozsądnej propagandy.

Wydawcą broszur jest Poradnia Stosowania Żelaza w Katowicach.

„Śląskie Wiadomości Statystyczne"

Ukazał się zeszyt 11 rok IV miesięcznika „Śląskie Wiadomości Statystyczne" podający w źródłowo opracowanych tablicach najnowsze wiadomości liczbowe z zakresu statystyki ludności, życia gospodarczego i administracji publicznej.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1. — Czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna, Spółka z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2 a.
Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.